

ΤΟ ΕΡΓΑΛΕΙΟ

No 2

Η πόλη της Θεσσαλονίκης κινείται στον άξονα Κέντρο-Κρήνη. Τρέξιμο, δουλειά μέσα στην βδομάδα, μετανάστευση προς τις καφετέριες της Κρήνης ή την Χαλκιδική το Σαββατοκύριακο. Πόλη ερωτική και ρομαντική (με σχέσεις που καταλήγουν είτε στην ανία είτε στην ζήλια), με επιλογές στην διασκέδαση (σε καταστάσεις ευφορίας και αμνησίας), με καλό κόσμο (ή αλλιώς "καλούς μαλάκες"). Ο πιο οικείος ήχος της είναι το ξεροβούξιμο του άγχους, η φιλοσοφία της είναι το "υπάρχουν και χειρότερα".

Για τα παραπάνω έχουν γραφτεί χιλιάδες σελίδες: σχετικά με την απομόνωση, τον ατομικισμό, την πόλη-μηχανή, την αποστείρωση, την συναίνεση. Η ουσία βιώνεται εύκολα αν αντιμετωπίσει κανείς την δυσκολία του να βρεθεί σε μία πόλη κυριολεκτικά σαν ξένος, χωρίς να ξέρει τον κώδικα επικοινωνίας, τις υπαρκτές καβάντζες, τα κατάλληλα μπαρ κλπ. Τότε μπορεί να αντιληφθεί ότι το πόσο ωραία είναι μία πόλη είναι ανάλογο με τους ανθρώπους της. Είναι φάσεις που εκτιμά κανείς ένα χαμόγελο, μία ευγενική χειρονομία, πιο πολύ από ότι θα μπορούσε να φανταστεί. Κατά τ' άλλα, πολύς κόσμος βρίσκεται εγκλωβισμένος στο κινήγι διαφόρων ρόλων: της μοιραίας γυναίκας, του έμπειρου άντρα, της πολύχρωμης κουλτουριάρας, του ασυμβίβαστου εξεγερμένου, του ανεξάρτητου επαγγελματία, της καλής μάνας και πολλά άλλα.

Αυτό που διακρίνω στους ανθρώπους έξω στον δρόμο είναι τάσεις φυγής, δηλαδή προσπάθειες να ξεφύγει κανείς από τα προβλήματά του. Μία εκδρομή, ένα extreme sport, ένα χόμπυ, ένα φλέρτ, η υπερβολική προσήλωση στην δουλειά, το χτίσιμο του υπέροχου κορμού, η καταφυγή σε δίαιτες, το πάθος για την ομάδα, (η συγγραφή ενός κειμένου) μπορεί να είναι όλα μία έκφραση της τάσης φυγής, ένα διάλειμμα, μία εκτόνωση. Ο σύγχρονος άνθρωπος προσπαθεί να ξεχαστεί στην αναζήτηση της περιπέτεια και του ρομαντισμού και την ψάχνει όπου μπορεί. Η απάντηση σε αυτή την τάση δίνεται από μία χαρακτηριστική σκηνή της ταινίας Simple Men. Ο Bill εξηγεί στον Ned ότι δεν υπάρχει ούτε ρομαντισμός ούτε περιπέτεια. Υπάρχουν μόνο προβλήματα και επιθυμίες. Όταν κάποιος αρχίζει να επιθυμεί κάτι αρχίζουν τα προβλήματα ενώ όταν υπάρχουν προβλήματα δεν μπορεί να επιθυμεί τίποτα.

Πολλά λόγια για το τίποτα;

Η απελευθέρωση του παρελθόντος δεν (μπορεί να) καταλήγει στη συμφιλίωσή του με το παρόν... Η αναζήτηση του χαμένου χρόνου γίνεται (να γίνει) το όχημα της μελλοντικής απελευθέρωσης.* Να μοιραστούμε περισσότερα, λίγο χρώμα, τίποτα δεν είναι όπως θα μπορούσε, είμαστε και τα πράγματα που έχουμε (ξε)χάσει.

• Σύμφωνα με την ελληνική μυθολογία η Λήθη είναι ένας από τους πέντε ποταμούς που χωρίζει τον κόσμο των ζωντανών από τους νεκρούς. Οι ψυχές των νεκρών πίνουν από το νερό της Λήθης για να ξεχάσουν την προηγούμενη ζωή τους αφού έχουν επιλέξει την επόμενη.

της αμηχανίας, Πράγματα δηλαδή που προσπαθούμε να αποφεύγουμε ή να συγκαλύπτουμε στις καθημερινές μας σχέσεις από φόβο μήπως μεταφραστούν σαν αδυναμία. Οι στιγμές που προσεγγίζουμε το παρελθόν κάθε άλλο παρά λίγες είναι και υπάρχουν περιπτώσεις που κερδίζουμε πολλά, όμως στα κρίσιμα σημεία φαίνεται να δραστηριοποιείται ένα υποσυνείδητο φρένο.

Ψυχανάλυση Πυξ-Λαξ

Χαρακτηριστικές είναι οι προσωπικές στιγμές των φίλων που συζητάνε για τα παιδικά τους χρόνια προσπαθώντας να θυμηθούν αυτά που τους χαρακτηρίζουν. Αυτό το παιχνίδι είναι αρκετά συνηθισμένο και επαναλαμβάνεται κάτι καλοκαιρινά βράδια στις παραλίες με φωτιές. Τέτοιες συζητήσεις, αν και μπορεί να προσφέρουν πράγματα, δύσκολα θα ξεφύγουν από τα όρια, χρειάζεται κάτι παραπάνω για να ανακαλέσουμε όλα αυτά που με επιμέλεια έχουμε αποθήσει. Αν μη τι άλλο οι καλοκαιρινές διακοπές τελειώνουν γρήγορα! Αν όμως ξεπεραστεί αυτό το όριο μπορεί να υπάρξει μία αλλαγή. *Καθώς η αναγνώριση αντικαθιστά το επιστητό, οι απαγορευμένες παραστάσεις και παρορμήσεις της παιδικής ηλικίας αρχίζουν να ομολογούν την αλήθεια που ο λόγος αρνείται. Η αναδρομή παίρνει προοδευτικό ρόλο. Το παρελθόν, καθώς ανακαλύπτεται ξανά, καθιερώνει κριτικά σταθμά που απαγορεύονται από το παρόν.* *Marcuse, H. (1981). Έρωτας και Πολιτισμός, κάλβος, Αθήνα.

Ned Riffle: I want adventure. I want romance.

Bill McCabe: Ned, there is no such thing as adventure.

There's no such thing as romance.

There's only trouble and desire.

Ned Riffle: Trouble and desire.

Bill McCabe: That's right. And the

funny thing is, when you desire something you immediately get into trouble. And when you're in trouble you don't desire anything at all.

Ned Riffle: I see.

Bill McCabe: It's impossible.

Ned Riffle: It's ironic.

Bill McCabe: It's a fucking tragedy is what it is, Ned.

Αυτό που για τον Μπιλ αποτελεί τραγωδία είναι η απλή αλήθεια ότι τα προβλήματα και οι επιθυμίες, ο πόνος και η ηδονή είναι αδύνατο να συνυπάρξουν. Όταν ένας άνθρωπος υποφέρει χρειάζεται κάτι που θα τον ευχαριστήσει για να ξεπεράσει τον πόνο ενώ όταν νιώθει ευχαρίστηση ο πόνος δεν έχει καμία θέση. Ο φαύλος κύκλος δημιουργείτε από την στιγμή που η επιδίωξη της επιθυμίας χρειάζεται μία δράση που δημιουργεί δυσαρέσκεια στο άτομο και τελικά προβλήματα είτε γιατί χρειάζεται προσπάθεια είτε γιατί είναι αντικειμενικά δύσκολο να επιτευχθεί. Μία διέξοδος σε αυτό μπορεί να αποτελεί η σκέψη του Επίκουρου αν μπορούσαμε να την μεταφέρουμε στην σημερινή εποχή. Το ιδανικό του Επίκουρου αφορούσε την δημιουργία μίας συναισθηματικής κατάστασης αταραξίας που απορρέει αφενός από την άρση των βασικών ανθρώπινων φόβων μέσω της λογικής (τον φόβο μπροστά στον θεό, στον θάνατο, στον πόνο) και αφετέρου από την αναγωγή της ηδονής και την επιδίωξη της φιλίας σε ύψιστο αγαθό. Η ουσία του ευ ζην σε αυτή την περίπτωση είναι το να μπορείς να ζεις την κατάλληλη στιγμή με την κατάλληλη διάθεση επιδιώκοντας την διατήρηση της κατάστασης της ηδονής και αποφεύγοντας της διαδικασίες που προκαλούν δυσαρέσκεια. Ο Επίκουρος δήλωνε ότι (με αυτή την λογική και) μόνο με νερό και ψωμί μπορεί να συναγωνιστεί σε ευτυχία τον ίδιο τον Δία.

Συζητώντας λίγο μεταξύ φίλων "περί ευτυχίας" μία διαπίστωση είναι ότι όταν βρισκόμαστε απέναντι στον βασικό διαχωρισμό της στωικής και των επικούρειας φιλοσοφίας (όχι γιατί είναι το παν αλλά από κάπου πρέπει να ξεκινήσουμε) μία τάση που φαίνεται αρκετά έντονη είναι να θέλουμε να τα συνδυάσουμε όλα. Την σκληρή δουλειά με την ηδονή, την δημιουργία με την αποτελεσματικότητα, το ταξίδι με την ασφάλεια. Δηλαδή και να αφιερωθούμε σε κάτι "ευγενές" μακροπρόθεσμα σαν στωικοί αλλά και να ζούμε βραχυπρόθεσμα σαν επικούρειοι με μία καθημερινότητα όπου θα δίνεται το βάρος στην αναζήτηση της ηδονής με σύνεση, στην επιδίωξη της φιλία σαν ύψιστο αγαθό.

Απόπειρα μεταφοράς στο σήμερα.

Βρίσκεται ο σύγχρονος επικούρειος στον μοναχικό ιάπωνα τουρίστα που δουλεύει μερικούς μήνες στην πατρίδα του και μετά ταξιδεύει σε όλα τα μουσεία του κόσμου; Όπου ιάπωνας μπορεί κανείς να βάλει οποιαδήποτε εθνικότητα και όπου μουσεία οτιδήποτε στοιχείο της ζωής φτάνει να γίνεται η βασικότερη απασχόληση για το μυαλό (ιδεολογία, καριέρα, θρησκεία, πατρίδα, οικογένεια, εναλλακτικές καβάντζες). Ή στον ρόλο του επαγγελματία με τις καινούργιες εναλλακτικές και ελαστικές απασχολήσεις; Ή στο ρομαντικό μοντέλο του πλανόδιου καλλιτέχνη; Ή στον ρόλο του χαλαρού και αξιοπρεπή δημοσίου υπαλλήλου σε αντιπαράθεση με τον ολίγον κανίβαλο ελεύθερο επαγγελματία; Ή στον ρόλο του ευαισθητοποιημένου δημοκρατικού πολίτη που προσπαθεί αλλά όχι και πάρα πολύ;

Το πρόβλημα με το συγκεκριμένο ερώτημα είναι ότι τη σήμερον ημέρα ο διαχωρισμός μεταξύ στωικής και επικούρειας φιλοσοφίας δεν έχει και μεγάλη σημασία. Σίγουρα κάποτε ήταν σημαντικό και είχε κινήσει πολλούς ανθρώπους.

Στο παρελθόν η διαμάχη στωικών και επικούρειων αποτελούσε ένα βασικό επίπεδο σύγκρουσης των διαφορετικών τάσεων της εποχής. Είχε να κάνει με την λήξη του Πελοποννησιακού πολέμου, την παλινόρθωση των απολυταρχιών, την κυριαρχία των μακεδόνων μοναρχών πάνω στις αυτόνομες πόλεις-κράτη. Σε αυτό το πλαίσιο η σύγκρουση της στωικής και της επικούρειας φιλοσοφίας ήταν ο τρόπος με τον οποίο εκφράστηκε η σύγκρουση του ιδεαλισμού με τον υλισμό, θα μπορούσαμε να πούμε ότι ο επικουρισμός

για να θολώσει τα νερά, να καθησυχάσει και να μπερδέψει.

Αλλάζοντας καταστάσεις τείνουμε να ξεχνάμε κάποια στοιχεία του παρελθόντος για να συνεχίσουμε στον ήδη κατακτημένο τρόπο σκέψης. Κι αν όχι να τα ξεχνάμε τότε να τα παγώνουμε, να τα μετατρέπουμε σε νεκρό χρόνο. Πολλές φορές δημιουργείται η εντύπωση ότι η ζωή μας κάνει κύκλους καταλήγοντας στα ίδια και στα ίδια. Ουσιαστικά είναι τα ίδια ερωτήματα που έμειναν αναπάντητα και οι ίδιες επιθυμίες που έμειναν ανεκπλήρωτες και που επανέρχονται με πιο έντονο τρόπο από ότι ποτέ. Η επιστροφή στην ομαλότητα και η έκθεση στα ίδια προβλήματα οδηγεί σε ένα αίσθημα μοναξιάς που είναι πιο δυνατό από ποτέ. Βέβαια δεν αισθάνονται όλοι τα ίδια πράγματα, το παραπάνω μπορεί να έχει καλυφθεί σε ολοκληρωτικό βαθμό πάντα όμως φαίνεται να υπάρχει κάτι που κινείται.

Η Αξία της Μνήμης

Η μνήμη φαίνεται να λειτουργεί ανάλογα με τις επιθυμίες μας και πάντα σε σύνδεση με το υπάρχον κοινωνικό περιβάλλον. Ας πάρουμε για παράδειγμα τις κοινές εμπειρίες ενός ατόμου α που είναι ερωτευμένο με ένα άτομο β το οποίο δεν νοιώθει το ίδιο. Αν συζητήσουν θα δουν ότι οι ίδιες αναμνήσεις που για τον α ήταν τόσο έντονες σε βαθμό να αποτελούν πηγή έμπνευσης για τον β ήταν αδιάφορες έως και ανύπαρκτες. Αυτό δείχνει ότι θυμόμαστε αυτά που έχουν ένα περιεχόμενο για εμάς, θετικό ή αρνητικό. Μία σημασία δηλαδή που περιέχει κάτι ατόφιο.

Η μνήμη είναι απελευθερωτική γιατί έχει την αξία αλήθειας. Αυτή η αξία αλήθειας βρίσκεται στην ειδική ικανότητα της μνήμης να διατηρεί υποσχέσεις και δυνατότητες που είναι προδομένες ή ακόμα και κηρυγμένες παράνομες από το ώριμο, πολιτισμένο άτομο, είχαν όμως κάποτε, στο πολύ μακρινό παρελθόν του ατόμου, εκπληρωθεί και ποτέ δεν λησμονούνται ολοκληρωτικά*. Την μνήμη την αναζητούμε και την απωθούμε όπως βολεύει στην προσαρμογή σε καινούργιες καταστάσεις η ίδια όμως εμπεριέχει κάτι από τα παλιά που ταυτόχρονα ενοχλεί και απελευθερώνει. Ενοχλεί γιατί είναι λογικό να μας την σπάνε τα μειονεκτήματα και τα κολλήματά μας αλλά απελευθερώνει γιατί και αυτά είναι μέρος μας. αντανακλούν σκέψεις και συναισθήματα ακόμα και αν δεν είναι αποδεκτά από το άτομο και το κοινωνικό του περιβάλλον. Για παράδειγμα οι άνθρωποι μπορούν να επικοινωνούν μέσω της ντροπής, μέσω

Όλα καλά, όλα ωραία. Πες, πες...

Η ζωή περνάει από διάφορα στάδια και η ίδια πάντα είναι μία αλληλουχία στιγμών των οποίων ο τρόπος σύνδεσης αποτελεί, είτε αυτό το συνειδητοποιούμε είτε όχι, μία φιλοσοφία. Το ζήτημα που θέλω να θίξω είναι ότι αλλαγή των διάφορων σταδίων της ζωής (από την μία σχέση στην άλλη, από το σχολείο στο πανεπιστήμιο, από τον στρατό στην αγορά εργασίας) εμπριέχει και απαιτεί παράλληλα το ξέχασμα κάποιων εμπειριών και συναισθηματικών καταστάσεων ή την διαστρέβλωση τους σε κάτι άλλο.

Παράδειγμα 1ον

Το πέρασμα από το σχολείο στο πανεπιστήμιο μπορεί να χρησιμοποιηθεί σαν ένα παράδειγμα γιατί περιέχει (μπορεί και όχι) πολλά νέα στάδια για έναν άνθρωπο όπως το ότι αποκτά μία μεγαλύτερη αυτονομία από την οικογένεια, αρχίζει να έχει ερωτική ζωή, αποκτά μία κοινωνικοποίηση που έρχεται σε μία ρήξη με αυτή του σχολείου (αλλάζουν οι φίλεις, τα πρότυπα κλπ). Για πολλούς στα χρόνια τα φοιτητικά καταρρίπτεται ο σχολικός μύθος που ταυτίζει το πανεπιστήμιο με ένα όνειρο ελευθερίας και δημιουργικότητας. Το αδιέξοδο που παρουσιάζεται από αυτή την απογοήτευση δημιουργεί την ανάγκη να εκλογικεύσει κανείς τα πράγματα και να βρει την αφετηρία του προβλήματος. Μετά από αυτό έρχεται η ανάγκη (ή ο μύθος) που λέει "άντε, να πάρουμε το χαρτί να τελειώνουμε" που οδηγεί στην λύση του συμβιβασμού με τον λιγότερο δυνατόν επίπονο τρόπο. Σε αυτή την περίπτωση το κοινωνικό ψέμα που δημιουργείται για να ξεχαστεί η προηγούμενη απογοήτευση είναι αυτό που βαφτίζει τα φοιτητικά χρόνια σαν τα καλύτερά μας χρόνια και η λήθη έρχεται να αφαιρέσει τα διλήμματα που αντιμετωπίστηκαν με τον ένα ή τον άλλο τρόπο. Οι επιθυμίες θάβονται και η ζωή συνεχίζεται με ασφάλεια.

Παράδειγμα 2ον

Ένα άλλο παράδειγμα είναι αυτό των ερωτικών σχέσεων. Με μια ματιά στα κλεφτά κάποια από τα χαρακτηριστικά που σχεδόν πάντα βλέπει κανείς να εμφανίζονται ξανά και ξανά είναι: θυματοποίηση, ζήλια, ανία, ντάντεμα, ανταγωνισμός. Πολλές φορές μπορεί να παρατηρεί κανείς ότι με κάποιο άγνωστο και αυτόματο τρόπο βρίσκεται να αναλαμβάνει ένα γνώριμο ρόλο στο παιχνίδι αυτό. Το πώς συμβαίνει αυτό, ποια είναι η διαδικασία με την οποία φτάνει εκεί αποτελεί ένα κενό μνήμης. Δεν θυμάμαι γιατί δεν θέλω να θυμάμαι γιατί δεν μπορώ να βρω γκόμενα/ο, γιατί με παρατάνε, γιατί δεν μπορώ να αισθανθώ, γιατί αρχίζω να βαριέμαι. Για τα θέματα που πονάνε η λήθη έρχεται

ήταν η αντίσταση του ορθολογισμού της αρχαίας Ελλάδας μπροστά στον ερχομό της αυτοκρατορίας της Ρώμης, του μεσαιώνα και των θεόνομων θεωριών που βρήκαν εύνομο έδαφος και επιβλήθηκαν.

Σήμερα τα ερωτήματα που συναντάει ένας νέος ας πούμε γύρω στα 15-16 σήμερα είναι πολύ πιο προχωρημένα από το πρωταρχικό "τι είναι ευτυχία" και εμπριέχουν τα χαρακτηριστικά στοιχεία της εποχής. Αρκετό φόβο και μία πρώτη σχολική γεύση του τι σημαίνει εξουσία σε ένα πλέγμα ρόλων όπου ο καθένας καλείται να βρει μία θέση: γονείς, καθηγητές, μάγκες, μπουλντξ, φλώροι, καρφιά, κοράκια, γλείφτες, μοδάτοι, οι ωραίες, οι περιθωριακοί, εξετάσεις, διαλείμματα, εκδρομές. Ουσιαστικά τα ερωτήματα που θέτει η κοινωνία σε ένα νέο είναι το "τι επάγγελμα θα κάνεις", "πώς και πότε θα γίνεις ανεξάρτητος οικονομικά", "που θα βρεις τις παρέες με τις οποίες θα περνάς καλά και πώς θα κολλήσεις σε αυτές".

Αργότερα μπορεί να δει κανείς ότι οι απαντήσεις στα παραπάνω δεν μπορούν να βρεθούν γιατί τα ερωτήματα δεν είναι τα κατάλληλα. Έτσι το άτομο ωθείται να φτιάξει την δική του αλήθεια δημιουργώντας δικά του ερωτήματα και προτεραιότητες. Με αυτό τον τρόπο διαχωρίζεται από το κυρίαρχο μοντέλο και θέτει ένα πεδίο σύγκρουσης με το υπάρχον. Που βρίσκεται η αντίσταση στα ερωτήματα που επιβάλλει η κυριαρχία; Ποιά είναι η μορφή του βασικού διαχωρισμού σήμερα; *Ένα εύνημα που συναντάμε στους δράμους της ποίησης είναι το εξής: Η ευτυχία θα γίνει η εκδίκησή μας. Αναζητώντας την ευτυχία οι άνθρωποι ψάχνουν διαφορετικά πράγματα. Υπάρχουν άνθρωποι που προτιμούν μία δουλειά με λιγότερες υποχρεώσεις και λεφτά παρά να αναλωθούν στο κυνήγι της καλύτερης καριέρας χάνοντας την προσωπική ζωή. Υπάρχουν άλλοι που ο στόχος είναι να πετύχουν επαγγελματικά και προετοιμάζονται για αυτό από τα δώδεκά τους χρόνια. Πολύ χοντροκομμένα μπορούμε να κάνουμε μία τρομερή γενίκευση και να πούμε ότι υπάρχουν δύο κατηγορίες ανθρώπων. Αυτοί που κανονίζουν την ζωή τους βραχυπρόθεσμα των οποίων τα σχέδια φτάνουν μέχρι το επόμενο εξάμηνο και σε αυτούς που σχεδιάζουν μέχρι την τελευταία λεπτομέρεια σε ορίζοντα δεκαετίας.*

Η διαφορά έχει να κάνει νομίζω κυρίως με την ανάγκη για ασφάλεια η οποία μέσα σε ένα κλίμα φόβου και αβεβαιότητας είναι λογικό να έχει τον πρώτο λόγο.

Η αναζήτηση της ασφάλειας φαίνεται να έχει σαν αποτέλεσμα την μετατροπή ενός μεγάλου μέρους της καθημερινότητας σε νεκρό χρόνο. Εξηγώντας: Μένει κάτι στην μνήμη μας από τις ατελείωτες ώρες μοναχικών και παρείστικων αναζητήσεων για το "τι θα κάνουμε;", "πώς θα προγραμματίσουμε σωστά το μέλλον" "τι φταίει, τι δεν φταίει;" κτλ. Η απάντηση είναι ότι πολύ λίγα πράγματα θυμόμαστε τελικά γιατί από τα ερωτήματα λείπει κάτι από το συναίσθημα είτε επειδή είναι εκ των πραγμάτων τα συμπεράσματα είναι βαρετά και μίζερα και δεν γίνεται αλλιώς (τελεία και παύλα) είτε γιατί, κρίνοντας εκ του αποτελέσματος και εμπειρικά, τείνουν να παραγκωνίζουν έντονες επιθυμίες οπότε στο τέλος προτιμάμε να μην τις θυμόμαστε. Το να αναζητείς την ασφαλή λύση δημιουργεί ένα κλίμα ασφυξίας.

Το ερώτημα είναι πολύ δύσκολο και δεν αγγίζεται εύκολα. Ο διαχωρισμός υφίσταται αλλά είναι αόρατος. Μπορούμε να τον ψηλαφίσουμε; Μία ακόμη προσπάθεια. Στα νεανικά - φοιτητικά χρόνια η ζωή επιτρέπεται να έχει στοιχεία από την επικούρεια φιλοσοφία (ηδονισμός, ηθική "χαλαρότητα", φιλία). Άλλωστε "νέοι είμαστε και το αίμα μας βράζει" και "αν δεν τα κάνουμε τώρα πότε θα τα κάνουμε". Μην μας μείνουν και απωθημένα που θα μας βγουν αργότερα! Όμως από ένα σημείο και μετά ένας "αξιοπρεπής" άνθρωπος καλείται να ακολουθήσει το κοινωνικό του καθήκον του: να εντάξει σε μεγάλο βαθμό την φιλία σε ένα πλαίσιο οικογενειακών ή/και επαγγελματικών σχέσεων, να κάνει οικογένεια, να γίνει επιτυχημένος επαγγελματίας.

Ενδιάμεσα σε αυτά τα στάδια υπάρχει μία κατάσταση σύγχυσης όπου οι φιλοδοξίες μπερδεύονται με τις επιθυμίες, η ζωή μπερδεύεται με την αναζήτηση της ενδιαφέρουσας θέσης εργασίας, η περιπέτεια μπερδεύεται με την απόκτηση του τίτλου που σε πάει παντού ή στην τελική για τους πιο εναλλακτικούς στην αναζήτηση της τέλει επιστημονική έρευνα στην Γουατεμάλα.

Μπροστά στην Λήθη

Η μνήμη και η λήθη, τα πράγματα που θυμόμαστε και τα πράγματα που ξεχνάμε, είναι βασικά χαρακτηριστικά του ποιοι είμαστε και πώς αλλάζουμε. Αν δούμε ένα παλιό ημερολόγιο συνήθως εκπλησσόμαστε με το πόσο διαφορετικοί έχουμε γίνει. Μερικές φορές οι πιο προσωπικές σκέψεις και ανάγκες αποτυπωμένες στο χαρτί μπορεί να φαίνονται εντελώς ξένες όταν τις δούμε μερικές μέρες μετά. Μία εύκολη εξήγηση είναι ότι ο άνθρωπος εξελίσσεται διαρκώς και ότι κάθε εμπειρία αλλάζει την οπτική του γωνία. Αυτό πρέπει να το δούμε μαζί με την διαδικασία της Λήθης (με κεφαλαίο Λ) στις ζωές μας.

Η επαναφορά των ερωτημάτων "περί ευτυχίας" και "μνήμης-λήθης" είναι απαραίτητη γιατί ενώ θα περίμενε κανείς φυσιολογικά οι πράξεις μας να βασίζονται σε μία συνειδητοποιημένη άποψη ζωής (άσχετο αν δεν θα ήταν και τόσο στέρεη ή σωστή ή λάθος ή οτιδήποτε) φαίνεται ότι υπερισχύει μία παλιά καλή παροιμία που λέει ότι "η κλανιά του καθενός μοσχολίβανο μυρίζει". Δηλαδή είναι εύκολο να κριτικάρεις τους άλλους και να αναπτύσσεις τις απόψεις σου προτείνοντας λύσεις αλλά όταν πρόκειται για τον εαυτό σου δύσκολα θα μετακινηθείς από την θέση σου. Και αυτό όχι για να επιστρέψεις στο παρελθόν, να μετανιώσεις ή να χαθείς σε περιπτώσιολογίες και αμφιβολίες. Αλλά για να δώσεις τροφή σε μία αναζήτηση που χρειάζεται συνεχώς επανεξέταση και κριτική στάση. Η ανάγκη προκύπτει γιατί δεν γίνονται όλα μόνα τους ή "ότι είναι να γίνει θα γίνει" αλλά γιατί είναι φυσιολογικό οι άνθρωποι να χάνουν τον δρόμο τους να μπερδεύονται σε κάποια φάση και να μην ξεμπερδεύονται ποτέ.